

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia gmin i obszarów dworskich Radziszów i Jurczyce z okręgu c. k. sądu powiatowego w Skawinie i c. k. starostwa w Wieliczce.

Wysoki Sejmie!

Gmina Radziszów i Jurczyce wniosły 31. sierpnia 1888 do Wydziału krajowego petycyę uchwałami rad gminnych poparte o przedłożenie Wysokiemu Sejmowi wniosków względem przeniesienia tych miejscowości z okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Myślenicach do okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Wieliczce, usprawiedliwiając te życzenia znacznie bliższą odległością od Skawiny niż Myślenie i dogodnością odbywania podróży w kierunku do Krakowa, gdzie załatwiają wszystkie swoje interesa, a zatem i sprawy w c. k. sądzie krajowym w Krakowie mogliby łatwiej i taniej załatwić, niż obecnie w Wadowicach, do którego z tytułu swej przynależności do okręgu sądu w Myślenicach należą.

Wezwana o udzielenie opinii rada powiatowa w Myślenicach uchwałą z dnia 20. listopada 1888 oświadczyła się przeciw przeniesieniu z powodów, że obszary dworskie w Radziszowie i Jurczycach do tej prośby się nie przyłączyły, że obecnie mają te gminy w Myślenicach sąd, starostwo, wydział powiatowy i urząd podatkowy, gdzie zarazem mogą wszystkie interesa załatwiać, gdy po przeniesieniu do Skawiny musiałyby w swych rozmaitych sprawach udawać się osobno do Wieliczki, do Skawiny i w sprawach podatkowych do Podgórze, że dalej skutek wyłączenia gmin pomienionych obniżyłaby się siła podatkowa powiatu myślenickiego, że nareszcie powiat wielkim kosztem wybudował drogę powiatową do Radziszowa.

Przeciwnie c. k. sąd wyższy krajowy w Krakowie w odezwie swej z dnia 18. czerwca b. r. do l. 7977 oświadcza, że gminy Radziszów i Jurczyce mogą ze względu na tok spraw sądowych bez przeszkody być przeniesione do okręgu sądu powiatowego w Skawinie, jak tego żądają, a w motywach tego oświadczenia usprawiedliwia potrzebę przeniesienia żądanego ze względu na dogodności, jakieby w takim razie petycynujące gminy odniosły.

Gmina Radziszów i Jurczyce mają ludności 1798 osób, a powiat sądowy myślenicki 38.462, zatem po ich wyłączeniu zostałoby jeszcze przy sądzie tamtejszym ludności 36.664.

Sąd w Skawinie, z którego okręgu z dniem 1. stycznia 1889 gmina Łągiwnik wydzieloną i do okręgu c. k. sądu powiatowego w Podgórzu przydzieloną została, ma obecnie

tylko 14.856 ludności, przyłączenie więc do niego gmin Radziszów i Jurczyce byłoby pożądanem, wtedy bowiem zaludnienie okręgu sądowego w Skawinie wynosiłoby 16.654 mieszkańców.

Pod względem rozległości Radziszów ma do Myślenic 19 klm. — do Skawiny 4·6 klm. — do Wieliczki 22 klm. — Jurczyce zaś mają do Myślenic 20·5 klm. — do Skawiny 5·5 a do Wieliczki 21·6 klm.

Z uwagi więc, że gminy Radziszów i Jurczyce są daleko bliżej położone przy Skawinie niżeli przy Myślenicach, że więc, gdy będą należeć do okręgu sądowego w Skawinie, załatwienie spraw i komisij sądowych daleko mniej nakładu czasu i mniej kosztów wymagać będzie; z uwagi dalej, że liczba mieszkańców tych gmin oraz agenda sądowa w sprawach cywilnych i karnych tycząca się mieszkańców tych gmin jest tak nieznaczna, że jak to przydyum c. k. wyższego sądu krajowego oświadcza, przydzielenie tych gmin do okręgu sądu w Skawinie nie zrobi ani temu sądowi, ani też sądowi w Myślenicach znacznej różnicy w ich czynnościach i nie spowoduje żadnej zmiany w etacie urzędników przy tych sądach; z uwagi dalej, że ruch gospodarczo-handlowy tych gmin skierowany jest wyłącznie ku Krakowu, że zatem o ileby mieszkańcy tych gmin mieli sprawy w sądzie kolegialnym, to i na ten wypadek daleko dogodniej i korzystniej im będzie udawać się do sądu krajowego w Krakowie, niż jak dotąd do sądu obwodowego w Wadowicach; z uwagi dalej, że c. k. starostwa w Wieliczce dnia 3. każdego miesiąca odbywa roki w Skawinie; że w tej miejscowości według zawiadomienia c. k. starostwa w Wieliczce z 16. kwietnia b. r. do l. 9375 już w roku 1890 ma być urząd podatkowy ustanowiony; że rzeczony gminy w razie należenia do starosta w Wieliczce należałyby do komendy uzupełniającej 13 pułku, a dla gmin stawienniczego powiatu w Skawinie odbywa się asenterunek w Skawinie; że rzeczony gminy odbierają pocztę w urzędzie pocztowym w Skawinie; że nareszcie mają w Radziszowie stację kolei żelaznej prowadzącej przez stację w Skawinie do Podgórza i Krakowa a następnie i do Wieliczki, że zatem mogłyby te gminy niemal wszystkie swoje najczęstsze i najważniejsze interesa tak w sprawach sądowych jak i administracyjnych, a w szczególności w sprawach podatkowych i asenterunkowych w najbliższej dla nich miejscowości w Skawinie załatwiać, przeto nie ulega wątpliwości, że przez takie przeniesienie ulżyłoby się mieszkańcom gmin Radziszów i Jurczyce w skróceniu i ułatwieniu podróży, w ponoszeniu kosztów z tem połączonych i kosztów rozmaitych komisij; że przydzielenie tych gmin do sądowego okręgu w Skawinie i starostwa w Wieliczce byłoby dla nich z wielką dogodnością i korzyścią, zwłaszcza jeżeli się zważy, że obecnie te gminy z Myślenicami nie wiążą żadne inne jak tylko urzędowe stosunki, dla których każdym razem 38 klm. drogi kołowej przebyć muszą.

Tym tak wielu i ważnym względem, powody przez radę powiatową w Myślenicach odmowną uchwałą przedstawione powinny ustąpić, a to tem bardziej, że obniżenie siły podatkowej w skutek wyłączenia tych dwóch gmin może być nieznaczne, skoro powiat myślenicki przeszło 80.000 ludności liczy, i że wybudowana droga powiatowa nietylko dla gminy Radziszów służy, lecz z niej ogół a przeważnie powiat myślenicki korzysta.

Komisya prawnicza zatem zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 (nr. 59. d. u. p.) oświadcza c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla mieszkańców, aby gminy i obszary dworskie Radziszów i Jurczyce z okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Myślenicach wyłączone, a do okręgu c. k. sądu powiatowego w Skawinie i c. k. starostwa w Wieliczce przyłączone zostały.

Lwów dnia 6. listopada 1889.

Zoll, w. r.
przewodniczący.

Lenartowicz, w. r.
sprawozdawca.